

Rovarász Híradó

A Magyar Rovartani Társaság tájékoztatója
59. szám, 2010. október

1910

100 éves

2010

a

Magyar Rovartani Társaság

Tartalom:

Rövid Hírek — Hirdetés — Sajtófigyelő — MRT hírek
Szakirodalmi figyelő

Rovarász Híradó

a Magyar Rovartani Társaság
negyedéves tájékoztatója

A tájékoztatóban megfogalmazott vélemények nem minden esetben tükrözik a Szerkesztőbizottság és a Magyar Rovartani Társaság vezetőségének álláspontját.

A Rovarász Híradót alapította 1989-ben: Dr. Nagy Barnabás

Felelős szerkesztő: Haltrich Attila (HA)

Szerkesztőbizottság: Balázs Klára (BK), Jenser Gábor (JG), Mészáros Zoltán (MZ), Merkl Ottó (MO), Nagy Barnabás (NB), Rozner István (RI), Szalóki Dezső (SzD), és Szöcs Gábor (SzG).

Szerkesztőség:
BCE, KeTK, Rovartani Tanszék,
1118 Budapest, Ménesi út 44.
Telefon: 4826219
drótposta: attila.haltrich@uni-corvinus.hu

Magyar Rovartani Társaság (MRT)
1088 Budapest, Baross utca 13.
www.magyarrovartanitarsasag.hu
A Magyar Rovartani Társaság célja és feladata a rovartan általános művelése, elsősorban a magyarországi rovarvilág kutatása és vizsgálata, valamint a rovartani ismeretek terjesztése.

Elnökség (2009)
Elnök: dr. Vig Károly
I. alelnök: dr. Merkl Ottó
II. alelnök: dr. Szöcs Gábor
Titkár: Puskás Gellért
Előadás szervező titkár: dr. Rédei Dávid
Szerkesztő: dr. Merkl Ottó
Pénztáros: Szalóki Dezső
Ellenőr: Simonyi Sándor
Jegyző: Rahmé Nikola

Ülések – a nyarat kivéve – minden hónap harmadik péntekén a **BCE Kertészettudományi Karán, az „E” épület E/2 termében (Budapest XI., Ménesi út 45), délután 4 órakor.**

Helyszínrajz az utolsó oldalon!

Ismét itt az ősz, eltelt ez a szokatlanul csapadékos nyár is, amelyent már régóta nem tapasztaltunk. Az idei Rovarász-tábort is nyugodtan átkeresztelhetjük volna „Gombász táborrá”, annyira kevés volt a rovar és annnyival több a gomba...

Budapesten sikeresen lezajlott a nemzetközi rovarászkongresszus (IXth European Congress of Entomology), azok a tagtársak pedig, akik éltek az alkalommal, meghallgathatták, immár angolul is, hogy milyen „aranyosak a tetvek” („Lice are nice”) a Természe-ttudományi Múzeumban. Egyszersmind megtekinthették az igen színvonalas és gazdag kiállítást is a „Hatlábúak birodalmáról” (ingyen!), még hozzá pezsgőspohárral a kézben, mivel egyben a MRT centenáriumát is ünnepeltük együttal. Előtte elnökünk, dr. Vig Károly, angol nyelven, humorosan és szépen illusztrálva tartott előadást Társaságunk elmúlt 100 évéről.

Megváltozott a rovartani ülések helyszíne: mivel az évek óta használt A4-es előadótermet színvonalas kórtani laboratóriummá alakították át a nyár folyamán, nekünk új termet jelöltek ki. Ez a Felsőkertben található, felújított, 72 ülőhelyes E2-es előadó (amennyiben többen gyülnénk össze, az E1-ből vihetünk még át székeket). Itt nem nyikorog semmi, a sorok között pedig annyi a hely, hogy akár középre is be lehet ülni előadás közben anélkül, hogy bárkit zavarnánk.

Jelezném, hogy a több mint 300 grammos bronzplakett is elkészült a MRT 100 éves évfordulójára. Ha valaki még szeretne belőle, önköltségen (5000 Ft) megrendelheti.

HA

Rövid hírek

A Magyar Biodiverzitás Napok és eredményeik

A Rovarász Híradó 2006. szeptemberi számában adtunk hírt először az Első Magyar Biodiverzitás Napról. Az azóta eltelt időben minden évben, esetleg több alkalommal is, megszervezésre került a Biodiverzitás Nap.

A rendezvény alapját Edward O. Wilson amerikai rovarász és természetvédelmi szakember alapozta meg. 1997-ben több tucat botanikus és zoológus részvételével a New York állambeli Walden-tó környékén 24 órás gyűjtést végeztek egy kijelölt területen. Ennek eredményeként 1900 fajt sikerült azonosítaniuk a felmérés során.

A fenti minta alapján 2006. májusában a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, valamint a Gyűrűfű Egyesület szervezte meg az Első Magyar Biodiverzitás Napot a dél-baranyai Gyűrűfűn. A program fő szervezője dr. Kovács Tibor herpetológus volt, aki a további Biodiverzitás Napokat is létrehozta. Kedves vendéglátóink a „Lovastanya” tulajdonosai Fridrich Ágnes és férje Fridrich István, akik nagy szeretettel fogadták a kutatócsoportokat.

Podlussány Attila a gyűjtött anyag esti válogatásakor, Gyűrűfű, 2008. október

Gyűrűfű, ez az elnéptelenedett, majd újjászületett dél-zselici falu ideális helye volt a rendezvénynek. A terület tengelyét a Szentléleki-völgy adja, ahol 1 négyzetkilométeres területet jelöltek ki a gyűjtések számára. A változatos terepen megtalálható a galagonyás-vadrózsás bozót, a nedves kaszálórét, a nádassal színezett sásmező, a cserjésedő löszgyep, a gyertyános-kocsányos tölgyes, akácos és patakparti fűzligetek.

A felmérésen 25 botanikus és zoológus vett részt, hivatásosak, amatőrök és diákok. A gyűjtött anyag meghatározását részben a helyszínen, részben a munkahelyükön vagy otthon végezték. 24 óra alatt 1655 fajt sikerült azonosítani.

A második gyűrűfűi Biodiverzitás Nap egy évvel később, 2007 júniusában jött létre 37 résztvevővel. Ekkor már kétezernél több fajt sikerült azonosítani.

A terület jobb felméréséhez elengedhetetlen volt egy őszi gyűjtés megszervezése. Így jött létre 2008. októberében a harmadik Biodiverzitás Nap 40 résztvevővel. A három gyűrűfűi program összesített eredménye több mint 3000 növény- és állatfaj a kijelölt területről. Számos, hazánkban eddig nem ismert faj került elő, és több ritkaság is. A teljesség igénye nélkül Pál-Pám Ferenc megtalálta a ritka és védett tüskés sövénygombát (*Hericium cirrhatum*), Orosz András két, hazánkban eddig még nem ismert kabócafajt (*Balclutha rosea*), Szinetár Csaba és Kovács Péter a drávai ugrópókot (*Telamonia castresiana*), Tóth Sándor a ritka, fokozottan védett hegyi szitakötőt (*Cordulegaster heros*), és Uherkovich Ákos a lápi bagolylepkét (*Arytrura musculus*).

A részletes eredményeket Ábrahám Levente szerkesztésében az érdeklődők olvashatják a Natura Somogyiensis 13. számában. A cikkek pdf formátumban megtalálhatók az interneten is. A közleményekben található rovarrendekről álljon itt a gyűjtött fajsám: *Psocoptera 13, Thysanoptera*

16, Blattodea 1, Dermaptera 3, Orthoptera 33, Odonata 24, Homoptera 187, Aphidoidea 6, Heteroptera 152, Coleoptera 776, Neuroptera 26, Trichoptera 17, Microlepidoptera 123, Macrolepidoptera 251, Ephemeroptera 4, Diptera 85, Formicidae 11, Aculeata 117, Mecoptera 2.

A Biodiverzitás Nap(ok) résztvevői, Gyűrűfű, 2008. október 12.

A negyedik Biodiverzitás Nap megrendezésére 2008. május végén került sor a Bakony hegységben, Porván, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület és a Bakonyi Természettudományi Múzeum szervezésében. A kijelölt 1 négyzetkilométeres terület egy része Porva községtől északra a Páskom nevű láprét, legelő és kaszáló, más része a Hódosér-melléki erdők voltak Ménesjárás-pusztáig. A rendezvényen 45 botanikus és zoológus vett részt. A gyűjtések eredményeinek közzését a Bakonyi Természettudományi Múzeum vállalta a Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis folyóiratukban. Az eddig rendelkezésre álló 19 szócikket a múzeum az 2010/ 27. számban jelenteti meg. Három csoport hiányában csak részeredményről tudok beszámolni, ez 1556 fajt jelent. A gyűjtött anyagról összesített eredmények még hiányoznak, de remélhetőleg még ez évben olvashatók lesznek.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a Bakonyi Természettudományi Múzeum vezetésének, Kasper Ágota igazgatónőnek és a múzeum munkatársainak rendkívül kedvező hozzáállását a Biodiverzitás Nap sikeres lebonyolításához.

A 2008. év újdonsággal is szolgált a Biodiverzitás Napok történetében. Júniusban került sor az első nemzetközi, Ipolymente Biodiverzitás Nap megrendezésére Drégelypalánk és a szlovákiai Ipolyhídvég térségében, az Ipoly folyó mindkét oldalán. Ez a magyar-szlovák kutatási program a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, a Sugárkankalin Turisztikai Egyesület és a szlovákiai Ipel'ske Unia szakmai támogatásával jött létre. A kijelölt területen nagy kiterjedésű védett mocsárrétek, láprétek és folyóparti égerligetek voltak találhatóak.

A gyűjtésekben magyar és szlovák részről összesen több mint 50 fő vett részt. Kutatók érkeztek a Növényvédelmi Kutatóintézetből, négy hazai múzeumból, és több magyar és szlovák egyetemről. Természetesen az amatőr kutatók is részt vettek a programban. A kutatók mind a magyar, mind a

szlovák oldalon korlátozás nélkül gyűjthettek. Az összesített eredmény 1726 fajt mutatott ki. A rovarrendeket tekintve a fajok megoszlása a következő volt: *Odonata* 30, *Blattodea* 1, *Dermaptera* 2, *Homoptera* 87, *Heteroptera* 63, *Orthoptera* 29, *Siphonaptera* 5, *Diptera* 191, *Coleoptera* 358, *Microlepidoptera* 53, *Macrolepidoptera* 147, *Formicidae* 19, *Aculeata* 126.

A következő V. Magyar Biodiverzitás Napot 2009. június végén rendezték. Helye a Balatonfelvidéken a Káli-medence peremén, a Szentbékálla község felett emelkedő Fekete-hegy volt. Ez a hegy igen változatos terepet kínált a gyűjtésekhez. Alsó részén és foltokban a tetején is erdőt találtunk, de bokrokkal tarkított gyepterületekben sem volt hiány. Kiemelkedett a tetőn található több tó, mocsaras láprét és lefolyástalan terület. Ilyenek többek között a Bika-tó, Henyei-tó és a Monostori-tó.

A megjelent 45 kutatót és családtagjaikat nem riasztotta vissza a napközben és éjszaka lezúduló zivatar sem. Ez utóbbi főleg a lepkészeket érintette, akik kitartóan gyűjtöttek a lepedők mellett. Egyébként az eső jót tett a gyűjtéseknek, mert a szárazabb időjárás után sok rovart előcsalogatott. Előzetes értesüléseink szerint a 24 órás gyűjtések alatt 2200 fajt sikerült számba venni, ami nagyon szép eredmény.

A VI. Magyar Biodiverzitás Napot az Őrségi Nemzeti Park illetékessége alá tartozó területen, Vasvár környékén, a Vasi-Hegyháton levő Csörnöc-patak völgyében szervezték 2010. június elején. Itt nagy kiterjedésű mocsárrétek, kemény- és puhafás ártéri erdők találhatók. Az eredményekről később számolunk be. Remélhetőleg az itt végzendő gyűjtések eredményei nem maradnak el az eddigi Biodiverzitás Napok eredményeitől.

Irodalom: Dr. Kovács Tibor 2009: Gyűrűfű Tárháza. Biodiverzitás egy négyzetkilométeren, – *Természetbúvár* 64(5): 34–35.

Rozner István, Budapest

Az *Isodontia mexicana* (Hymenoptera, Aculeata) újabb előfordulása Magyarországon

Feltűnően szép megjelenésű kaparódarázs az *Isodontia mexicana* (Saussure, 1867) melynek egész teste és végtagjai fekete színűek. A hímek testhossza 17 mm. Szárnyai sötét füstösek kékes csillogással. Jövevényfaj, eredeti hazája Közép-Amerika és Észak-Amerika keleti fele, ahonnan 1960-ban hurcolták be Európába. Először Dél-Franciaországban észlelték, innen terjeszkedett kelet felé, eljutott Németországba és Ausztriába, s mára meghódította a Földközi-tenger partvidékét.

Az Isztriai-félszigeten gyakori fajnak számít.

Józan Zsolt közlése szerint Magyarországon először 2002-ben gyűjtötték, a Vas megyei Szarvaskenden. Ezután Somogy megyében, Lábodon került elő a Rinya völgyében 2004. július 21.-én egy hím példány. A közelmúltig csupán ez a két példány volt ismert hazánkból. 2010. augusztus 14.-én Balatonudvariban sikerült 3 hím egyedét gyűjtenem, a 71-es úttól 30 méternyire kezdődő mezőn. Térhódítása nyomán tehát a Balatonfelvidéket is elérte ez a szép kaparódarázs faj. Az általam megfigyelt darázsok a mezei iringó (*Eryngium campestre*) virágán táplálkoztak a déli és a kora délutáni, legmelegebb órákban. Az *Isodontia mexicana*-nak ez a harmadik magyarországi gyűjtési adata, ami jelzi, hogy a faj tovább folytatja terjeszkedését északkelet felé. A begyűjtött

példányok egyikét a Magyar Természettudományi Múzeum Hymenoptera Gyűjteményének adományoztam.

Irodalom: Józán Zsolt 2006: Adatok Dél-Dunántúl fullánkos hártvácsszárnyú (Hymenoptera, Aculeata) faunájának ismeretéhez. – *Natura Somogyiensis* 279–288.

Sipos Bánk Botond, Foktő

Elismerés és lehetőség: hazánk rendezhette a IX. Európai Rovartani Konferenciát (IX. European Congress of Entomology, Budapest, 2010)

Az Európai Rovartani Konferenciák történetében Magyarország már másodszor rendezhette meg az európai rovarászok egyik legrangosabb rendezvényét. 1991-ben Gödöllőn, a XIII. Közép-európai Entomofaunisztikai Szimpóziummal (SIEEC) közösen szerveztük meg a IV. Európai Rovartani Konferenciát; ez a mostani a sorban már a kilencedik volt. Hazánk a rendezés jogát a négy évvel ezelőtt, a törökországi Izmirben megrendezett VIII. Európai Rovartani Konferencián nyerte el.

A konferencia szakmai előkészítést három intézmény, a Magyar Rovartani Társaság, a Magyar Természettudományi Múzeum, valamint az MTA Növényvédelmi Kutatóintézet (az Állattani Osztály és az Ökotoxikológiai és Környezetanalitikai Osztály), a technikai lebonyolítást pedig a Hencsey Gusztáv által irányított SCOPE Kft végezte. A hazai entomológusokból álló 19 tagú Nemzeti Szervező Bizottságot Dr. Vásárhelyi Tamás vezette, a konferencia titkári posztját Kindl Mariann (SCOPE Kft.) látta el. A rendezvénynek 2010. augusztus 22–27. között az Europa Congress Center adott otthont.

A konferencia 532 regisztrált résztvevője és a több tucat egynapos vendég a világ mintegy 60 országából érkezett Budapestre, némileg felülírva az European Congress of Entomology elnevezést. Európát a német entomológusok képviselték a legnagyobb számban (57 fő), az Egyesült Királyságból 28-an, Orszországból 27-en regisztráltak, az Egyesült Államokból pedig 19 fő vett részt a kongresszuson. Számosan érkeztek az afrikai kontinensről és Ázsiából is. Sajnálatosan több regisztrált résztvevő vízumproblémák miatt nem utazhatott Magyarországra. A magyar jelentkezőknek biztosított kedvezményes részvételi díj is hozzájárulhatott, hogy hazánkból 56 résztvevő vett rész a konferencián.

A konferencia a rovar-tani kutatások szinte teljes vertikumát felölelte, közülük a legfontosabbakat soroljuk fel: etológia, filogenetika, fiziológia, genetika, infokémiai és akusztikus kommunikáció, ökológia, taxonómia, zoogeografia. Örvendetes, hogy nagy hangsúllyal szerepeltek az életminőség javításával, az élhető környezettel, a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos rovar-tani kutatásokat (integrált- és bioracionális növényvédelem, erdészeti rovar-tan, talajzoológia, városi- és tájökológia, GMO-szervezetek és a rovarok kölcsönhatása).

A konferencia szakmai gerincét a plenáris előadásokhoz kapcsolódó, több mint 60 szimpózium keretében elhangzó 340 előadás és közel 400 poszter jelentette. A prezentációk összefoglalói a 260 oldal terjedelmű *Programme and Book of Abstract* kötetben jelentek meg.

A kongresszus szerves részét képezte a Magyar Rovartani Társaság alapítása 100. évfordulója alkalmából, a Magyar Természettudományi Múzeumban rendezett ünnepség. Az ünnepi beszédet a társaság elnöke, Dr. Vig Károly tartotta, majd a Holland Rovartani Társaság (Netherlands Entomological Society) nevében Dr. Matty P. Berg köszöntötte a jubiláló társaságot. Az ünnepség 400 fős hallgatósága pezsgővel a kezében a múzeum *Hatlábúak birodalma* című kiállítását is meglektintette.

A konferenciához kapcsolódó kirándulásokon 120 résztvevő ismerkedhetett hazánk természeti szépségeivel, és közel 200-an gyönyörködhetek a Dunáról Budapest esti fényeiben a gálavacsora során. Öt kiállító cég (Brill, Elsevier B.V., Noldus Information Technology, Pensoft Publishers, Wiley-Blackwell) a rovar-tani témájú kiadványok és számítástechnikai programok széles skáláját kínálta a résztvevőknek.

Dr. Vig Károly, a Magyar Rovartani Társaság elnöke tart előadást a társaság alapítása 100. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen

(Magyar Természettudományi Múzeum, 2010. augusztus 25.)

A konferencia záró rendezvényén a résztvevők megválasztották a Nemzetközi Elnökség új tagjait és az új elnököt, Dr. Scott Johnson (Egyesült Királyság) személyében. A résztvevők egyhangúan elfogadták a Royal Entomological Society pályázatát, így a X. Entomological Congress of Entomology rendezvény színhelye az angliai York lesz, időpontja pedig 2014. augusztus 2 – 8.

A Magyar Rovartani Társaság alapítása 100. évfordulója, illetve a *2010 a Biodiverzitás Éve* alkalmából a Magyar Posta bélyegsorozatot és bélyegblokkot adott ki *Magyarország Állatvilága 4.* címmel, illetve emlékbélyegzőt készített a Magyar Rovartani Társaság alapítása 100 éves jubileumára 2010. augusztus 25-i dátummal. A bélyegeket Székely Kálmán tervezte és rajzolta. Másik tagtársunk, Tóth Gáborné Marika közel 300 grammos bronzplakettet készített a konferencia és a társaság 100. éves jubileuma tiszteletére.

A Magyar Rovartani Társaság elnökeként köszönetemet fejezem ki a társaság minden tagjának, aki bármilyen módon hozzájárult a IX. Európai Rovartani Konferencia sikeres megrendezéséhez és lebonyolításához!

Vig Károly, Szombathely

Hirdetés

Gyászbogárgyűjtemény (Tenebrionidae) – Eladó egy kb. 4–5000 példányt számláló, nagyrészt meghatározatlan palearktikus gyászbogár (Tenebrionidae) gyűjtemény. Érdeklődni lehet a (06-1)-208-3152 telefonon, vagy az irozner@gmail.com e-mail címen.

RI

Nemzetközi Rovarbörze Budapesten. 2010. november 21-én (vasárnap) 9–15 óra között a Kispesti Munkásotthon Művelődési Házában lesz megtartva az idei rovarbörze. A Művelődési Ház címe: 1191 Budapest, Teleki u. 50. Tel/fax: (1) 282-9752, 281-3324. e-mail: kmo@kispest.hu. Információ és asztalfoglalás: retezar@t-online.hu, vagy pilla54@freemail.hu. Megközelítés: autóval a Ferihegyi Repülőtérre vezető út és az Üllői út felől, gyalog 5 percre az M3 metró Kőbánya-Kispest állomástól.

RI

MRT hírek

Ünnepségek Petőfi Sándor halálának 161. évfordulóján Kiskőrösön.

2010. július 31.-én az Országos Petőfi Sándor Társaság, Kiskőrös Város Önkormányzata, a Petőfi Szülőház és Emlékmúzeum és az Abház Köztársaság Kulturális Minisztériuma által megrendezett megemlékezések

érintették a Magyar Rovartani Társaságot is. Ennek évtizedekre visszanyúló története van.

1975 mérföldkő volt a Társaság történetében. Ekkor szervezte meg **Gaskó Kálmán** azt az abháziai gyűjtőútát, amelyen 29 rovarász vett részt, két hétig járva a

Nyugat-Kaukázus hegyeit-dombjait. Az akkori szovjet időszakban kísérőként mellénk adtak egy geológust és egy botanikust. Mindkét kísérő és a magyar rovarászok között gyümölcsöző barátság fejlődött ki, aminek eredményeképpen úgy Magyarországon, mint Abháziában lehetőség nyílt több tagtársunk további látogatására, egymás megismerésére és nem utolsósorban további rovargyűjtésekre is. Ezeknek a gyűjtőutaknak eredménye volt Retezár Imre tagtársunk 2008-ban 140 oldalon 80 színes táblával megjelent gyönyörű monográfiája *The Carabus of Abkhazia, Caucasus (Coleoptera, Carabidae)* címmel.

Ezzel nem ért véget a Magyar Rovartani Társaság abháziai tevékenysége. Podlussány Erzsébet és Retezár Imre közreműködésével létrehozták a Magyar-Abház Baráti Társaságot, melynek megalapítói nagyrészt a Rovartani Társaság tagjai voltak. A 2010-es kiskőrösi Petőfi ünnepségekre a Magyar-Abház Baráti Társaság tagjai is a meghívottak között szerepeltek.

Az ünnepségen részt vett Logua Nugzar Csicsikojevics, az Abház Köztársaság Kulturális Minisztere és felesége, Szergej Bebija barátunk, aki az Abház Tudományos Akadémia Botanikai Intézetének Igazgatója volt a nyugdíjazásáig, és nem utolsósorban az 1975-ös gyűjtőút egyik kísérője, és azóta is több kiutazás elősegítője volt. A Petőfi Emlékmúzeumban egy Abháziát bemutató fotókiállítás volt megtekinthető, amit dr. Vigh Annamária, a Nemzeti Erőforrások Minisztériuma Főosztályvezetője nyitott meg. Az első Petőfi szobornál tartott megemlékezés után

Bagrat Sinkuba abház költő és műfordító mellszobra, mellette unokája és annak felesége

Balról jobbra: Mahunka Magdolna, Sergej Bebia professzor, Logua Nugzar abház kulturális miniszter, Cira Abha szobrászművész, a szobor alkotója, Lasztovicza László Kiskőrös alpolgármestere, Bagrat Sinkuba abház költő és műfordító unokája feleségével, Podlussány Erzsébet, a Magyar-Abház Baráti Társaság elnöke, Podlussány Attiláné, Körtvély Éva, Rozner István

került sor Bagrat Sinkuba abház nemzeti költő és műfordító szobrának avatására a Múzeum szoborparkjában, ahol a világ Petőfi-fordítóinak szobrai vannak elhelyezve. Az avatást Logua Nugzar Csicsikojevics miniszter úr végezte, és átadta a szobrot Kiskőrös Város Önkormányzatának. A miniszter előadásában elhangzott abház nyelven és Bagrat Sinkuba műfordításában Petőfi Sándor *Ha férfi vagy, légy férfi* című költeménye. A résztvevők koszorúkat és virágokat helyeztek el a szobroknál.

Az ünnepségen résztvevőket a kiskőrösi önkormányzat magyaros vendégszeretettel, ebédrel fogadta.

Rozner István, Budapest

Szakirodalmi figyelő

Szabóky Csaba & Csóka György (évszám nélkül): *Sodrómolyok. Tortricids.* – Erdészeti Tudományos Intézet, 191 pp. 12,8×21,5 cm.

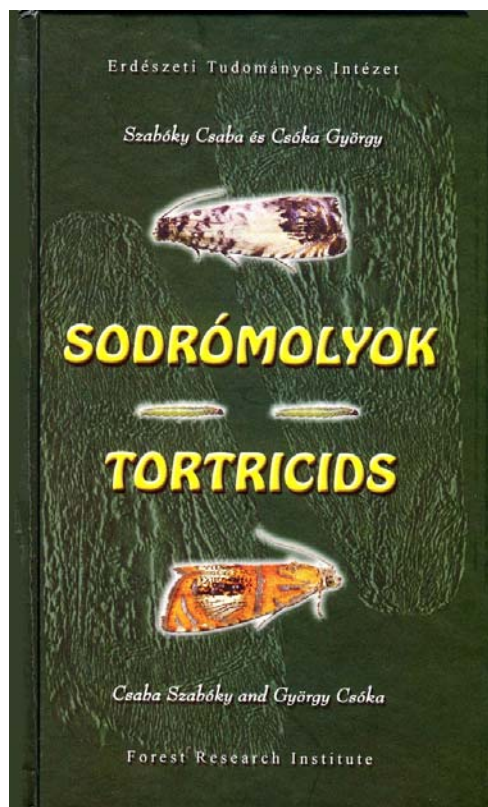
Mivel a *Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae)* sorozatban ez idáig nem jelent meg a Tortricidae kötet, csak üdvözölni tudjuk a szerzőpáros úttörő vállalkozását magyar és angol nyelven. A szerzők szerint „...egy kis fényképes útikönyv, mely segít eligazodni a sodrómolyok csodaországába tett utazás során”. A keményfedelű, zsebkönyv méretű kötet valóban kiváló képes áttekintést nyújt a magyar fauna gyakoribb fajairól. A fényképek jól sikerültek, a páros oldalon elhelyezett szöveg és a páratlan oldalon látható imágó- és hernyófotók az átgondolt szerkesztői gyakorlatot dicsérik. Sajnos néhány képtáblán egyes fajok fordított nézetben láthatók, ami zavaró lehet. Ezen a technikai szerkesztő könnyen segíthetett volna. Gondban van az olvasó, ha az impresszumban kutakodik. Gondban, mert még utalást sem talál a könyv kiadásának

évszámára. Most még tudjuk, hogy 2010-ben adták ki, de mi lesz 20–50 év múlva? Egy gyakorlott nyomdának, szerkesztőnek ezt kellett volna észrevenni.

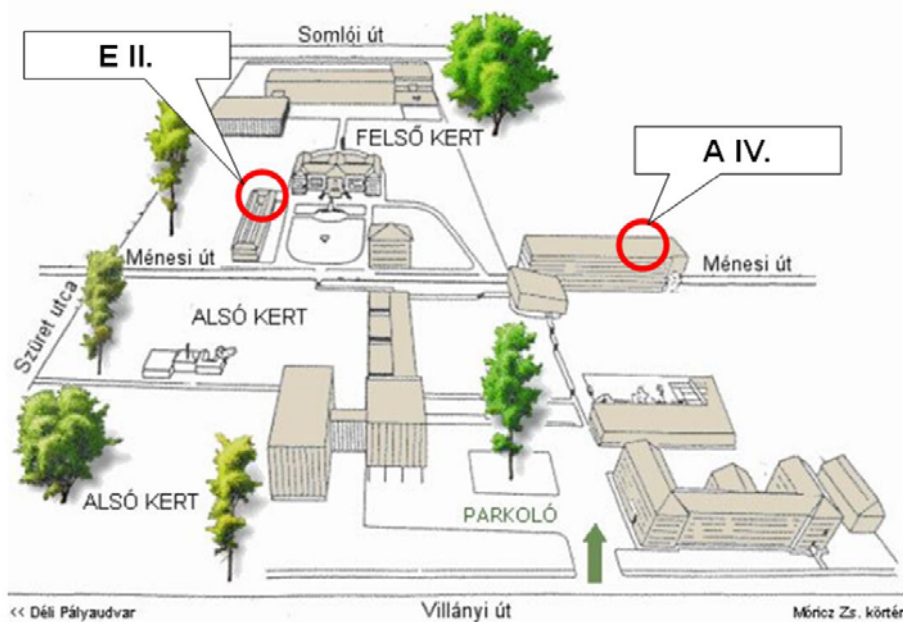
Míg a könyv képanyagával nagyon elégedettek lehetünk, addig a fajok leírásánál erős hiányérzetünk támad. Nem tudjuk, hogy a szerzők mit értenek azon, hogy „18–24 mm”. Talán a kifeszített szárnyak fesztávolságát? Ilyen sodrómollyal a természetben járó azonban nem találkozunk, legfeljebb a gyűjteményekben. Alig, vagy semmit sem tudunk meg arról, hogy milyen a fajok magyarországi elterjedése, ugyanakkor leginkább ezt olvashatjuk „...Közép-Európában mindenütt közönséges...” vagy „...Közép-Európában gyakori...”. Az európai szakirodalomban járatos kutató hamar rájön arra, hogy nem másról van szó, mint József Razowski *Die Tortriciden (Lepidoptera, Tortricidae) Mitteleuropas* című könyvének interpretálásáról. Ezzel nem is lenne különösebb baj, ha mint irodalmi forrást feltüntetnék a szerzők. A lengyel J. Razowski a palearktikus sodrómolykutató megkerülhetetlen szaktekintélye, akinek ezekben az években sorozatban jelennek meg az átfogó európai és palearktikus könyvei. Még nem találkoztam olyan angol, holland, német, dán stb. Tortricidae kiadvánnyal, ahol ne szerepelt volna legalább egy-két tucat Razowski-hivatkozás.

Igen érdekes a szerzők rendszertani megközelítése is (vö. 13. oldal), amikor „...hivatalos magyar molylepke fajlistáról...” írnak, s egy 2002-ben kiadott publikációt citálnak. Nos, azóta már több revideált, átdolgozott, aktualizált magyar molylepelista is kiadásra került, más szerzőtől és kiadótól, de annak szerzője kerülte a rossz hangzású „hivatalos” jelzőt, mert ilyen egyszerűen nem létezik, s nem is volt soha.

Reméljük, hogy a szerzők a második, javított kiadásban pótolni fogják a hiányosságokat, és a sokszor háromnegyed részben üres szöveges oldalakon (lásd 60., 62., 136. stb.) bővebb ismertekkel örvendeztetik meg az olvasót.

Fazekas Imre, Komló

Figyelem! Az eddigi A IV-es terem helyett a rovaratani ülések ezután az E II-es teremben lesznek megtartva.